

Фишурдаи конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба 140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик - академик Садриддин Айни таҳти унвони «Саҳми устод Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ»

Опубликовано 13 апреля, 2018 - 14:32 пользователем Ҳайати тадорукот

Фишурдаи

Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба таҷлили 140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик - устод Садриддин Айни таҳти унвони «Саҳми устод Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ»

13-уми апрели соли 2018, ш. Душанбе

Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади иҷрои банди 2.3-и Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи Нақшаи кории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз 8-уми июни соли 2017, №283 Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ бахшида ба таҷлили 140-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик - устод Садриддин Айни таҳти унвони «Саҳми устод Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ» баргузор менамояд. Ҳадафи асосии баргузори Конференсияи мазкур арҷ гузоштан ба хизматҳои шоистаи Қаҳрамони Тоҷикистон, сардафтари адабиёти муосири тоҷик устод Садриддин Айни буда, баҳри амалӣ намудани сиёсати забони давлатӣ дар саросари ҷумҳурӣ мебошад. Мақолаҳо ва суханрониҳои пуртаъсири ин олими барҷаста - маорифпарвари тоҷик аз минбарҳои матбуот, конференсияю анҷуманҳо ва баҳсу мунозираҳои илмӣ оид ба ҳифзи забони адабии тоҷик, таълифу нашри нахустин китобҳои дарсӣ, адабиётшиносӣ, таърихнигорӣ, рӯзноманигорӣ, фарҳангнигорӣ, имлову иншо, нақши боризи устод дар навсозӣ варушду такомули забони миллӣ, тарбияи адабони ҷавон ва ғайраҳо таҷассумгари фаъолияти пурсамару ибратбахши ӯ маҳсуб меёбанд. Ин нуктаҳо дар маърузаҳои илмӣ ва музокираҳои иштирокчиёни Конференсияи илмию амалии ҷумҳуриявӣ таҳти унвони «Саҳми устод С. Айни дар ҳифзи асолати забони тоҷикӣ ва бузургдошти фарҳанги суннатӣ», ки бо иқдоми Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Муассисаи давлатии «Китобхонаи миллии Тоҷикистон» баргузор гардид, таъкид ёфтанд.

Раиси Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Гавҳар Шарофзода дар ифтитоҳи конференсия аз сиёсати фарҳангии давлату ҳукумати кишвар, оид ба татбиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», таваҷҷуҳу ғамхориҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба рушду такомули забони миллӣ ва арҷгузорӣ ба бузургдошти фарзандони фарзонаи миллат ёдовар шуда, зикр намуд, ки мақому манзалати устод С. Айни дар байни шахсиятҳои маъруфи тоҷик ҷойгоҳи махсусро ишғол мекунад. Дар ҳамин мавзӯё Ёрдамчи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, академики Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдуҷаббор Раҳмонзода ва директори Институти забон ва адабиёти ба номи Абуабдулло Рӯдакии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви вобастаи Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Саҳидод Раҳматуллозода ибрози ақида намуданд.

Олимони забоншинос ва адабиётшиноси тоҷик С. Назарзода, Б. Камолиддинов, Т. Ҷӯраев, Н. Офаридаев, Р. Ваҳҳоб, Т. Ваҳҳобов, Д. Бобоҷонов, Ш. Кабилов, Н. Акрамов, К. Раҷабов, Ш. Ҷамшед ва дигарон нуктаи назари илман асосноки ҳешро оид ба паҳлуҳои мухталифи ҳаёту эҷодии С. Айни бо мисолҳои воқеӣ иброз доштанд. Онҳо аз ҷумла зикр намуданд, ки С. Айни на танҳо нисбат ба фаъолияти эҷодии худ, балки ба нависандагону мутарҷимони замони худ серталабу саҳтгир буд, услуби ниғориш ва таҷрибаи андӯхтааш чун дастури раҳнамо ба аҳли қалам ва умуман, ба ҳар фарди ҷомеа хизмат хоҳанд кард. Хизматҳои беамсоли ин шоиру

олими забардаст, арбоби барҷастаи сиёсиву ходими ҷамъиятӣ дар бедории тафаккури ҷомеа, худшиносӣ ва худогоҳии миллӣ заминаҳои бозътимод гузоштаанд. Худи устод С. Айни дар ин хусус менависад: “«Дар давоми умри худ ман китобҳои зиёде навиштаам, ки ҳамаи онҳо ба як мавзӯ бахшида шуда, аз як мавод фароҳам омадаанд. Ҷамаи китобҳо – дар бораи тоҷикон ва Тоҷикистон, дар бораи кишвари кӯхистони ман, дар бораи хоки муқаддас, дар бораи фарзандони ин сарзамин мебошанд, ки дар қарни ҳафт ба худ номи «тоҷик»-ро гирифт». Аз ҷониби нахустини «Одина», «Ёддоштҳо» ва дигар асарҳои илмию адабии С. Айни, ки ба ҷандин забонҳои ватанию хориҷӣ нашр гардидаанд, солҳои зиёд сипарӣ шуда бошад ҳам, аммо арзиши илмию онҳо коста нагардидааст. Ҷунончи, афкори интиқодӣ ва назариёти раҳнамоёнаи устод Айни дар “Намунаи адабиёти тоҷик” қобили паҷӯшиши доманадор аст.

Дар он айёми пурушӯби солҳои бистум, ки душманону бадхоҳони халқи тоҷик мавҷудияти ӯро ба сифати як қавми муаззам инкор кардани мешуданд, С. Айни дар мақолаву очеркҳо, шеърҳо дастанҳо ва повесту романҳои аз таърих, забон, адаб ва ҳунари фарҳанги миллати тоҷик озоду ошкоро дифоъ намуда, бо қалам, бо сухан дар шуур, афкори андешаи мардуми тоҷик инқилоби ҷиддӣ ба вуҷуд овард. Аз нуқтаи назари С. Айни дар ҳама давру замон мактабу маориф, рӯзномаву маҷалла, китобҳои дарсии адабиёт, таърих, ҷуғрофия ва кишваршиносӣ омили аввалиндараҷаи худогоҳии мардум ва ташаккули ҳисси ифтихори миллӣ маҳсуб меёбанд. Масъалаҳои омӯзиши манбаъҳои таърихӣ ва забони ноби тоҷикӣ, истифодаи захираи лаҳҷаҳо дар забони адабӣ, аз худ намудани забони асарҳои классикони адабиёти тоҷик, ба мавқеъ қор фармудани вожаҳо, нигоҳ доштани тозагии забон маҳаки қору эҷодиёти устод С. Айниро ташкил медоданд, - зикр намуданд иштирокчиёни конференсия. - Устод Айни асарҳои адабиёти классикиро сарчашмаи ноби ғановати забони адабӣ доништа, истифодаи вожаҳо ва истилоҳоти он замонро яке аз василаҳои асосии бойшавии захираи луғавии забони тоҷикӣ доништааст. Ҷамъамон ӯ таъкид мекард, ки мо бояд дар асоси шеваҳои халқии забони тоҷикӣ як забони маҳкам ва зебои адабии тоҷик ба вуҷуд оварем.

Маърузачиён ҳамчунин ба ному хизматҳои С. Айни аз нигоҳи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Эмомалӣ Раҳмон баҳо дода, аз суханони раҳнамунсози Пешвои миллат дар маросими баъди азнавсозӣ ба истифода супоридани Боғи фарҳангу фароғати ба номи Садриддин Айни, дар мулоқотҳо бо зиёиёни кишвар ва дигар ҷорабинҳои сиёсӣ фарҳангӣ ёдовар шуданд: “Басо рамзист, ки имсол мо 140-солагии зодрӯзи поягузори адабиёти муосири тоҷик, Ҷаҳрамони Тоҷикистон, Садриддин Айниро ҷашн мегирем. ... Корномаи беназири устод дар таърихи миллати мо камназир буда, тамоми умри бобаракати ӯ барои ҳифзи ҳувияти тоҷикон ва ба сифати миллати қадимӣ эътироф гардидани онҳо сарф шудааст. ... Устод Садриддин Айни аз шахсиятҳои миллатсоз буда, дар раҳиҳои миллат аз вартаҳои нестӣ нақши бузурге гузоштааст...”. Ба қавли Пешвои миллат, ки дар асари бунёдии худ «Чеҳраҳои мондагӯ» овардааст, «омӯхтани рӯйдодҳои таърихиву фарҳангӣ, зиндагиномаи шахсиятҳои сарсупурдаи миллат ва чеҳраҳои баргузидаи адабӣ имкон медиҳад, ки решаҳои худро аз гузашта дарёфт намоем, ки бо онҳо пайванд доштани хешро эҳсос карда, ба хотири номуси ватандорӣ ном ва корномаҳои онҳоро аз нав зинда гардонем ва ба фарзандони халқи далерамон бо ифтихор дар борашон ҳарф занем». Дар робита олимони намунаҳо аз осори илмию бадеӣ ва публицистии С. Айниро мавриди таҳлил қарор дода, таъкид доштанд, ки аз назари забоншиносии имрӯза бори дигар баррасӣ намудани назару андешаҳои забоншиносии Устод, услуби нигоҳиш, таҷрибаю малака, маҳорати нозукадоии ӯ метавонад ба масъалаҳои ҳувияти забони тоҷикӣ ва самтҳои рушди он дар даврони истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун забони расмӣ ва давлатии кишвар равшанӣ андохта, ҷиҳати рушду такомули минбаъдаи забони миллӣ кумак расонад.

Таҷлили ҷашни 140-солагии зодрӯзи Ҷаҳрамони Тоҷикистон, шахсияти нотакрори илму маърифат, фарҳангу маориф, бунёдгузори адабиёти муосири тоҷик устод Садриддин Айни, ки дар партави сиёсати фарҳангпарварона ва дастури ҳидоятҳои фазилатбори Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон сурат мегирад, бори дигар барои муаррифии чеҳраи беназири илмию адабӣ, фарҳангӣ ва корномаи ҷовидонии устод Айни дар даврони кунунӣ ҳамаҷониба мусоидат менамояд, - иброз доштанд маърузачиён.

Рейтинг контента: 5

Средняя оценка: 5 (2 голос)

Категория:

- [Гузоришҳо](#) [1]
- [Конференсияҳо](#) [2]

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

Источник: <https://www.istilohot.tj/ru/content/fishurdai-konferensiyai-ilmiyu-amalii-chumkhuriyavi-bahshida-ba-140-solagii-kakhramoni?mini=2026-02>

Ссылки

[1] <https://www.istilohot.tj/ru/taxonomy/term/28> [2] <https://www.istilohot.tj/ru/taxonomy/term/30> [3] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/3.jpg> [4] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/7.jpg> [5] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/16.jpg> [6] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/17.jpg> [7] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/18.jpg> [8] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/19.jpg> [9] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/20.jpg> [10] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/22.jpg> [11] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/23.jpg> [12] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/27.jpg> [13] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/30.jpg> [14] <https://www.istilohot.tj/sites/default/files/gallery/35.jpg>